

takem slučaju vsa ta doba, šega, jezik itd. nekako tudi le na *predmetni* strani, nam dotični „komični“ *predmet* tako razsvetljuječ, kakor nam na drugi strani sijaj lune razsvetljuje opotekajočega se pijanca, kateremu bi se brez te lune tudi ne mogli smejati, ker bi ga brez nje sploh ne videli! Naš *smeh* pa ostane, oziroma vsaj more ostati v enem kakor drugem slučaju le naš individualni smeh, ki ne zahteva *kot tak* nobene misli na kako družbo, še manj pa neki „odmev“ v obliki drugih smehov. Potemtakem morem pač zaključiti, da se je Bergsonu tudi njegova tretja trditev, tičoča se „socijalne funkcije“ smeha, ponesrečila. Sam sem bil že omenil, da družba smeh brezdvomno pospešuje; izvajati iz tega, da postaja „smeh le razumljiv, če... skušamo predvsem določiti njegovo socijalno funkcijo“, je pa ravno tako napačno, kakor če bi n. pr. zdravnik bistvo gripe iskal v nalezljivosti, ne pa v nekih, popolnoma izven pojma „nalezljivosti“ stoječih bacilih. In kakor nam tukaj le-ti bacili razlagajo nalezljivost neke bolezni, tako bo nam tudi dejstvo, da se smeh v družbi večja, postalo razumljivo šele tedaj, če spoznamo natančneje ono stran smeha, ki jo Bergson sploh zametuje, namreč čisto individualno in izvendružbeno smešnost ali komiko. Zdaj se, mislim, kaže še v posebni luči vsa absurdnost Bergsonove metode, ki mu je „vodilna ideja“ to, kar je ravno *problem*, in ki zametava a priori to, kar bi šele moglo rešiti ta problem. — (Dalje prihodnjič.)

MIRAN JARC:

SKOZ ZASTORE ...

Skoz zastore drhtave kakor pajčevina
se vsipajo odbleski streh zasneženih
mi v tiho sobo — kraj želja omreženih,
ki zbuja jih brezbrežna nebesna sinjina.

In same iz sebe v zimski mrak se pnejo sanje,
ki vse še bolj rasto in v temno dalj kipijo
objete z občutljivo melodijo,
ki pritajeno od nekod se vlega nanje.

